SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XC JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 24, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 24-го ЛИСТОПАДА 1987 Ч. 225. РІК XCIV.

ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ ОБГОВОРЮВАЛОСЯ НА КОНҐРЕСІ

Бостон (Я. Падох). — Дев'ятнадцята крайова конвенція Американської асоціяції для розвитку слов'янських студій, відомої під акронімом АААСС, яка відбулася в Бостоні між 5-им і 8-им листопада ц. р., була на ділі міжнароднім конґресом.

У конвенції взяли участь, крім ЗСА і Канади, понад 14 інших держав, включно з СССР та чотирьома сателітськими країнами: Польща, Югославія, Мадярщина й Румунія. Цим цей конґрес відрізняється від попередніх, в яких не було науковців з-поза залізної заслони. Були науковці з більших країн Західньої Европи, а навіть Азії, — Японії й Південної Кореї. Від десяти років НТШ є повноправним інституційним членом АААСС. Усіх членів є 88. Вагу конґресу підкреслюють установи наукового й політичного, а то й військового світу, зокрема зі ЗСА, представники яких брали участь у численних панелях.

Учасникиків конвенції було 2,500, з чого 1,500 брали активну участь у її працях як доповідачі, чи дискутанти й керівники панелів, яких було імпозантне число — 151. У списку цих останніх знайшлося 19 українських прізвищ: Б. Боцюрків, М. Богачевська-Хом'як, Ю. Грабович, Б. Ґарасимів, І. Гімка, Т. Гунчак, О. Ільницький, Е. Касинець, Б. Кравченко, П. Маґочий, О. Мартинович, О. Пріцак, О. Пелех, О. Смолянський, Ф. Сисин, М. Шкандрій, Р. Шпорлюк, М. Тарнавський і Р. Єренюк.

З широкого наукового світу були відомі науковці-славісти, між ними і проф. Роберт Конквест. Зі Совєтського Союзу, чи радше Росії, в списку подано Анатолія Рибакова, члена спілки совєтських письменників, та Бориса Успенського, обох з Москви.

В неділю в год. 7.30 — 9-та ранку, відбувся докладений в останніх днях перед конвенцією панель чи радше дискусійний „круглий стіл", під проводом проф. Роберта Бирнса з університету Індіяни, в якому узяли участь два совєтські науковці, прізвища яких немає в списку учасників конференції. Одного прізвище було Захаров.

Панель був присвячений розбудові американсько-совєтських наукових взаємин в умовах „перестройки". Ще раз виявилося, що книжкове знання чужої мови не вистачає для безпосередньої зустрічі ще й до того для складних наукових проблем. Обі сторони намагалися, хоч без успіху, прикрити своє незнання мови контрагента, а з поведінки гостей можна було догадуватися, що це була чи не перша їх міжнародна зустріч на Заході.

Участь українських науковців у десятках панелів годі описувати. Але не можна поминути п'ятьох панелів, які або в цілості, або частинно були присвячені українській тематиці. На першому місці слід згадати панель, який був відмічений в каталозі та на його початку, як панель Наукового Товариства ім. Шевченка. Велику допомогу в його зорганізуванні дав Український Науковий Інститут Гарвардського Університету, а зокрема професори О. Пріцак, Ф. Сисин і Л. Гайда. Його темою було „Тисячоліття християнства в Київській Русі: методологічні проблеми у складенні релігійної історії України. Доповіді виголосили професори П. Голлінґсворт про „Візантію й розвиток релігійної культури Київської Русі", Б. Боцюрків про „Українські церкви XX сторіччя" та Ф. Сисин про „Формацію модерної української релігійної культури в XVIII століттях". Дискутантом був проф. Д. Островський, а керівником панелю був проф. Пріцак.

Другий український панель відносився до „Вчасної української культури в контексті: від „Слова о полку Ігореві" до Смотрицького. Панель провадив в заступстві проф. Г. Ланта з Гарварду, проф. Ю. Грабович, керівник катедри української літератури ім. Д. Чижевського в Гарвардськім університеті, а його учасниками були проф. О. Пріцак, Г. Ґолдблатт з Оттави й Д. Фрик з Каліфорнії.

(Закінчення на стор. 3)

У Ню Бранзвику відбудеться презентація перших томів Гарвардського Проєкту

Ню Бранзвик, Н. Дж. (ФКУ). — Місцевий Комітет Тисячоріччя Хрищення Руси-України — Гарвардський Проєкт повідомляє, що в неділю, 29-го листопада ц.р., о год. 12:30 по полудні, в парафіяльній залі української католицької церкви Різдва Пресвятої Богородиці, при 80 Лівінґстон авеню відбудеться презентація перших томів Гарвардського Проєкту, які недавно вийшли з друку у серії „Гарвардської бібліотеки давньої української літератури".

Повні інформації про ці та майбутні видання подасть Андрей Гарасимяк, ґрадуант Гарвардського університету, співпрацівник Фонду Катедр Українознавства (ФКУ). Роман Процик заступник голови ФКУ, говоритиме про сприймання праці українського Гарварду в науковому світі та про розвиток подій, що пов'язані з цим проєктом.

Прелеґенти будуть радо відповідати на запити. Можна буде оглянути й інші видання Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету.

Відбудеться збірна мистецька виставка

Філядельфія. — Тут у приміщеннях Українського Освітньо-Культурного Центру, при 700 Сідар ровд, відбудеться заходами ґалерії „Дора" збірна мистецька виставка з нагоди 1000-річчя Хрищення України.

У цій виставці, беруть участь, визначні українські мистці ЗСА, Канади і Европи, а саме: П. Андрусів (посмертно), Г. Армстронг, Р. Армстронг, В. Бачинський, Б. Божемський, Р. Василишин; Т. Вирста, М. Головінська, Ю. Гура, С. Ґеруляк, О. Дядинюк, М. Зубар, С. Капшученко, Ю. Козак, С. Лада, Т. Левицький, З. Лісовська, А. Мадай, Л. Мазяр, Л. Нижанківська, В. Палійчук, о. С. Кіндзерявий-Пастухів, А. Оленська-Петришин, С. Рожок, Ю. Соловій, М. Стафиняк, Т. Шумилович.

Відкриття цієї унікальної виставки заповіджене на п'ятницю, 4-го грудня ц.р., о год. 8-ій вечора ,а вступне слово до неї буде мати проф. д-р Мирослав Лабунька.

Виставка буде відкрита лише три дні, крім п'ятниці 4-го грудня, ще в суботу, 5-го і неділю, 6-го грудня, від год. 11-ої ранку до 6-ої вечора.

Свою участь у відкритті виставки заповіло 12 мистців, твори яких будуть показані. Організатори вітатимуть їх спільною вечерою.

Фракції УРДП стремлять до поєднання

Дітройт (ПС УРДП). — Тут в суботу і неділю, 14-го і 15-го листопада ц.р. відбулися наради та відзначення 80-ої річниці з дня народження поета, письменника, маляра, журналіста, публіциста та політичнго діяча Івана П. Багряного. В нарадах та святкуваннях взяли участь провідні діячі УРДП та Президент УНР в екзилі Микола Лівицький.

В справі поєднання в УРДП видано такий комунікат: „14-го листопада 1987 року в місті Дітройт, ЗСА, відбулася зустріч голів двох частин Української Революційно-Демократичної Партії (УРДП) проф. Михайла Воскобійника і Олександра Мельниченка. Метою зустрічі було обговорення можливости ліквідації двоподілу в УРДП, який стався 18 років тому. В наслідок обміну думок було погоджено створити координаційний комітет з обох частин УРДП для продовження дальших заходів в справі поєднання в УРДП".

На бекнеті з обідом і мистецькою частиною, в якій виступали Р. Василенко з літературним читанням, деклямаціями Андрій Смик та Віра Гаркуша та співаки і квартет капелі бандуристів ім. Тараса Шевченка, які виконали пісні до слів І. Багряного, були: Михайло Воскобійник,голова УРДП, Олександер Мельниченко, голова УРДП та редактор військово-політичного журнала „Штурм", який видає Леґіон Симона Петлюри, Олексій Коновал, генеральний секретар УРДП, д-р Анатолій Лисий, голова видавничої спілки „Українські Вісті", Фундації ім. Івана Багряного і голова Комітету 1000-ліття Хрищення України при консисторії Української Православної Церкви, Михайло Смик, редактор газети „Українські Вісті", Федір Федоренко, голова Військово-Політичної Ради, члени ЦК УРДП Петро Майсюра, Іван Карнаух, Микола Мороз, Юрій Іхтіяров, Григорій Мороз, Василь Пономаренко та багато інших активних в діяльності партії, яку очолював впродовж свого життя І. Багряний.

Президент УНР М. Лівицький на святі поділився з присутніми своїми думками-спогадами про І. Багряного, як особу та політичного діяча, з яким він довший час співпрацював в Державному Центрі УНР. Він висловив радість, що між роз'єднаними частинами УРДП ведуться розмови про поєднання і що вони спільно будуть діяти на терені ДЦ УНР починаючи від 10-ої сесії, що відбудеться в скорому часі. Про І. Багряного та його діяльність як письменника, політичного лідера, який на багато років передбачував, що кадри українського народу перебувають в Україні, навіть в рядах комсомолу та комуністичної партії, говорили голови обох частин УРДП, М. Воскобійник та О. Мельниченко.

СССР прийме велику кількість Біблій

Джерзі Сити, Н. Дж. — Як інформує щоденник „Крищен Саєнс Монітор" з четверга 19-го листопада ц.р., уряд СССР дозволив на доставу 100,000 примірників Біблій на свою територію. З тих 100,000 примірників 98,000 є російською мовою, а лише 2,000 українською.

Біблії мають доставити чотирьома посилками до Москви, з яких перша відійде із ЗСА в січні, а остання у квітні 1988 року. В Москві їх прийматимуть в бюрі Об'єднання євангелистів та баптистів. Об'єднання отримало дозвіл від уряду СССР спровадити Біблії саме з початком 1988 року коли відзначатимуть 1000-річчя Християнства, хоча переговори в цій справі з офіційними совєтськими чинниками тривали довгий час.

Пастор Алєксей Бичков, що є секретарем об'єднання заявив, що він і його товариші є „невимовно щасливі", що дістали дозвіл на привезення Біблій, як також щиро дякують Об'єднаним біблійним товариствам за такий дар. Це об'єднання є міжнародним, але його зорганізувало Американське біблійне товариство ще перед 41 роками і за цей час виконано велику працю коли йдеться про постачання Біблій до сателітських країн. Товариство доставило до Польщі відповідну кількість паперу на видрукування 50,000 копій Нового Завіту в польській мові з кольоровими картинами із Святої Землі.

Друкується найновіший випуск „Українського Вісника"

Нюарк, Н. Дж. — Видавництво „Сучасність" повідомляє, що недавно почалася праця над складом тексту-передруку сьомого найновішого випуску „Українського Вісника", що поширюється самвидавом в Україні. Матеріяли в публікації, яка нараховує понад 100 сторінок машинопису, зібрані її головним редактором Вячеславом Чорноволом.

Як відомо перших шість чисел „Українського Вісника" з'явилися в самвидаві в 1970-72 роках і це, між іншим, стало причиною широкого погрому діячів української культури, яких влада кинула на довгі роки в тюрми й концентраційні табори та на заслання.

Оригінал нової самвидавної публікації має такий текст на титульній сторінці: „Український вісник (Громадський літературно-художній та суспільно-політичний журнал), Випуск 7-ий, Серпень 1987 року, Пам'яті Василя Стуса, Київ-Львів". Журнал починаються і кінчається статтями „Від редколегії" та „Від редакції (заключні зауваги)" та містить матеріяли в чотирьох рубриках: „Література і мистецтво", „Публіцистика", „Хроніка тиску і опору", „Документи історії". Автори вміщених статтей — В. Чорновіл, Михайло Горинь, Михайло Осадчий, Володимир Сосюра, Іван Гель, Василь Стус, Павло Скачок.

Редактор найновішого числа „Українського Вісника" — відомий журналіст, довголітній в'язень у минулому, член Української Гельсінкської Групи. У вміщеному в журналі його „Відкритому листі М. С.Ґорбачову" Чорновіл ставить, між іншим, такі конкретні вимоги в зв'язку із розголошеною політикою „гласности" перебудови: а)скликати надзвичайне засідання Пленуму КПСС для обговорення національного плитання; б)кинути більше світла-глас

(Закінчення на стор. 3)

ДОПОВІДЬ ПРО ЧЕРНЕЦТВО

Ню Йорк. — Тут у власних приміщеннях, при 63 Четверта авеню, Наукове Товариство ім. Шевченка влаштовує в суботу, 28-го листопада ц.р., о год. 5-ій по полудні доповідь п. н. „Роля чернецтва на Сході і на землях Руси-України", що її виголосить о. Юліян Катрій, ЧСВВ.

М. Ґорбачов заспокоює москвичів

Москва. — Виступаючи у п'ятницю, 20-го листопада, перед московським партійним активом, генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Горбачов заявив про необхідність розширення і змiцнення ролі партії у проведенні перебудови.

На думку московського кореспондента газети „Ню Йорк Таймс" Філіпа Тавбмена, М. Горбачов всякими способами намагався розвіяти побоювання москвичів, які сприйняли звільнення Боріса Єльцина як уступки „консервативним силам" і симптом сповільнення процесу демократизації. „Управляти по-старому більш не можна, — сказав Горбачов. — Колишні методи приведуть лише до створення нервового оточення в політичній та ідеологічній сферах".

Ф. Тавбмен зауважує, що звільнення Єльцина викликало різке незадоволення значної частини мешканців совєтської столиці, яким подобався нестандартний стиль керівництва колишнього першого секретаря міського комітету.

За непідтвердженими даними, на багатьох московських підприємствах розповсюджуються петиції в підтримку Єльцина. Найбільші маніфестації відбулися в Московському університеті і педагогічному інституті ім. Леніна. Тавбмен підкреслює у зв'язку з цим, що Московський університет закінчив сам Ґорбачов.

Як уже інформовано, у вівторок, 17-го листопада, студенти Московського університету зустрілися з кількома неназваними партійними працівниками і вимагали опублікувати повний текст виступу Єльцина на пленумі ЦК, що відбувся 21-го жовтня. У п'ятницю кілька сот студентів знову зібралися на збори, очікуючи представників властей, які обіцяли відповісти на їх запитання. На цей раз ніхто з начальства не прибув, а представники студентської адміністрації запропонували студентам розійтися.

Неназваний інформант Тавбмена повідомив, що в гуртожитках Московського університету введені більш строгі правила безпеки. Особи, які не мають ніякого відношення до Московського університету, перевіряють студентські квитки в тих, що заходять до будинку.

„Правда" систематично вмішується до внутрішніх справ ЗСА

Москва. — Газета „Правда", орган Центрального Комітету КПСС, надрукувала у числі з 14-го листопада ц.р. замітку двох своїх кореспондентів, В. Гана і В. Окулова, до теми: повинен чи не повинен був президент Роналд Реґен приймати у Білому Домі представників афганських борців за свободу, яку очолював голова Ісляміського союзу муджагедінів Юнус Галіс.

Конкретний зміст переговорів афганського представництва з Президентом З'єднаних Стейтів Америки був повністю засекречений, — пишуть згадані кореспонденти. Але зі змісту американської преси й інших засобів масової інформації можна було довідатись, що говорилось в першу чергу про кординацію військово-політичних дій теперішньої Адміністрації ЗСА і муджагедінів у зв'язку з новою пропозицією Кабулю, тобто офіційного комуністичного уряду, у справі замирення в Афганістані. Напередодні приїзду до Вашінґтону афганської делеґції також деякі американські, зокрема ліберальні кола, суґерували, що афганські повстанці повинні піти на компроміс з представниками так званої Демократичної республіки Афганістану.

„Правда" пише, що Р. Реґен, виступаючи після зустрічі з мугаджедінами, ні словом не згадав про можливість такого компромісу. Замість того він (Р. Реґен) відкинув всякі ініціятиви Кабулю кажучи, що вони несприємливі для партизанів. Як відомо, було цілком інакше: президент Р. Реґен пропонував спочатку вивес-

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ СССР Едуард А. Шеварднадзе прийняв амбсадора З'єднаних Стейтів Америки в Москві Джека Метлока і обговорював з ним справу поїздки до Вашінґтону генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова і совєтської делеґації 7-го грудня цього року. Розмова велася в дружній атмосфері, каже совєтське аґентство ТАСС, яке, однак, не пояснює подробиць розмови. Також амбасадор Дж. Метлок відмовився від всяких коментарів на цю тему.

РЕСПУБЛІКАНСЬКІ СЕНАТОРИ і конгресмени продовжують вести кампанію проти виступу совєтського керівника Міхаїла Ґорбачова на спільній сесії Конгресу під час його перебування в ЗСА від 7-го до 9-го грудня цього року . Сен Джессі Гелмс з Північної Каролайни заявив, що виступ Ґорбачова в Конґресі ЗСА не може бути корисним для Америки, а його контроверсійні заяви можуть тільки причинитись до розпалення непотрібного антагонізму серед спільноти перед президентськими виборами в цій країні. Конґресмен з Джорджії Нют Ґінґріч підкреслив, що М. Ґорбачов є диктатором совєтської імперії, яка втримує свої окупаційні війська в Афганістані, і допомагає зброєю комуністам в Анґолі, Етіопії, Нікараґуа, окупує Східню Европу, схвалює ізоляцію Сходу від Заходу доказом чого є берлінський мур ганьби. „Ми не можемо допустити до того, щоб 100-та сесія Конгресу увійшла в історію, як сесія, на якій були порушені усі демократичні традиції, бо на ній буде виступати людина, ціллю якої є поневолити вільні країни світу". — пише сенатор з Ню Гемпшир Ґордон Гомфрі.

ЗАХІДНІ ПРЕСОВІ аґентства і акредитовані в СССР кореспонденти інформують, що також велика частина студетів московських університетів виступили в обороні Боріса Єльцина, звільненого недавно з посту першого секретаря міського комітету компартії. Кілька сотень студентів Московського державного університету зібралися на кемпусі і висловили своє затурбовання звільненням Б. Єльцина, якого вони вважали добрим господарем, прихильником перебудови і політики „гласності" і вірним комуністом. Кореспонденти підкреслюють, що такі студентські зібрання, а радше протести в користь одного звільненого члена Політбюра, рідке явище в історії університетів. Інша група студентів збирала підписи серед своїх колеґ під петицією в обороні Єльцина. Кореспонденти не могли довідатись чи студенти, яких на кемпусі є понад 28,000 радо підписували, чи не бажали класти своїх прізвищ на офіційному документі.

В ЖЕНЕВІ РОЗПОЧАЛИСЬ РОЗМОВИ ДЖ. ШУЛЦА З Е. ШЕВАРДНАДЗЕ

Женева, Швайцарія. — У понеділок, 23-го листопада ц.р., тут розпочались правдоподібно кінцеві розмови перед остаточним прийняттям тексту договору про редукцію нуклеарної стратегічної зброї, зокрема відтягнення і знищення ракет середнього і близького засягу з атомовими головками з Европи і частинно з Азії. Поінформовані особи і політичні спостерігачі кажуть, що розмови відбуваються на вищому рівні і в них беруть участь, крім державного секретаря З'єднаних Стейтів Америки Джорджа Шулца і міністра закордонних справ СССР Едуарда А. Шеварднадзе, спеціялісти від роззброєневих справ, які у випадку потреби можуть самі і скоро рішати про багато справ, які нормально розв'язувались на вищому рівні у столицях заангажованих держав.

Розмовляючи з кореспондентами зараз таки після приїзду до Женеви Дж. Шулц висловив оптимістичні сподівання, що йому вдасться під час розмови з Е. Шеварднадзе розв'язати головну проблему перевірки і що Совєтський Союз погодиться на стаціонування американських інспекторів у заміну за таке ж перебування на американській території совєтських спеціялістів. „Ми мусимо визнати одну засаду: якщо ми хочемо бачити, що діється там у них; те саме вони хочуть бачити, що діється в нас", — заявив Шулц кореспондентам.

При першій неформальній зустрічі Дж. Шулца з Е. Шеварднадзе, державний секретар ЗСА впевнився, що до Женеви разом з совєтським міністром закордонних справ прибув також маршал Серґей Ф. Ахромеєв, шеф генерального штабу армії, який грав головну ролю у переговорах між генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим і президентом ЗСА Роналдом Реґеном у Рейк'явіку в жовтні 1986 року. Крім того серед совєтських делеґатів є багато осіб з міністерства закордонних справ, членів Центрального Комітету КПСС, що свідчить про те,що совєтська делеґація є також приготована на деякі власні рішення у Женеві за виїмком принципових справ, якщо б такі виникли, які потребуватимуть апробати генерального секретаря ЦК КПСС.

Обидва високі представники великодержав заявили на летовищі в Женеві, що вони напевно узгіднять на час різниці в поглядах на деякі справи і приймуть, вигладивши також мовні різниці, 150 сторінковий документ, що його у Вашінгтоні мають підписати під час третьої зустрічі на вершинах М. Ґорбачов і Р. Реґен від 7-го до 9-го грудня.

Якщо б, однак, росіяни настоювали на своєму і не бажали поступитись у такій принциповій справі, як належна перевірка плянтацій ракет по обидвох сторонах, то президент Р. Реґен є приготований стриматись з підписом цього документу, поки він, на думку американських відповідальних чинників, не буде сформульований згідно з інтересами ЗСА і решти вільного світу. Совєтська сторона мусить брати також до уваги ще опінію Сенату ЗСА, який мусить цей договір ратифікувати.

В АМЕРИЦІ

ДОСЛІДНИКИ В КРАЙОВОМУ інституті здоров'я заявили, що суміш амінокислоти виказує в ляндораторійних дослідах надійні лікувальні можливості на опухи тюмос). Звітування про ці досліди появилися в журналі „Саєнс" з п'ятниці 20-го листопада ц.р.

З БОСТОНУ РЕЧНИКИ лікарні „Бріґен" заявили, що колишній спікер Палати Репрезентантів Тіп О'Нілл почувається добре після операції пістряка прямої кишки. Лікарі ще не мають точних вислідів чи пістряк поширився на інші частини внутрішньої системи.

КОМІСІЯ ПЕРЕВІРКИ безпеки для покупців виробів закликає всіх, що купують іграшки для дітей, щоби завжди мали на увазі безпеку дитини. Їхні заклики тепер частіші та голосніші бо приходить святочний сезон коли закупи іграшок кількакратно збільшуються, а з тим і небезпека для дітвори. Голова цієї комісії Теренс Скенлон заявив, що 35 дітей померло у випадках, спричинених іграшками в минулому році, а біля 100,000 дітей було пошкоджено на стільки, що була потрібна лікарська допомога.

ДИРЕКТОР КОМІСІЇ соціяльного забезпечення Доркас Гарді заявив, що вперше цього року уряд вимагатиме від батьків числа соціяльного забезпечення дітей понад п'ять років, яких вони вписують на своїх податкових формах як утриманців. Це зарядження видано для того, щоб виловити тих, які обшахровували Уряд подаючи неіснуючих утриманців, або для тих розведених батьків, які обидвоє подають дітей як своїх утриманців.

КОМІСІЯ ОСВІТИ І РОБІТНИЦТВА Палати Репрезентантів запропонувала законопроєкт, щоб великі фірми давали нагоду своїм працівникам на безплатні відпустки для родинних потреб. Подібний проєкт вже був раз одобрений цією комісією в часі урядування попереднього Конгресу, але не дістав відповідної підтримки і навіть не дійшов на форум Конгресу. Хоча цей проєкт має підтримку профспілок, жіночих груп, медичної асоціяції, оборонців прав дітей та церковних організацій, опозиція, що нею є Торговельна палата ЗСА та кілька комерційних союзів, мають куди сильніші впливи.

ОПИТ В НЮ ГЕМПШИР виказує, що заступник президента Джордж Буш є передовим кандидатом перед сенатором Бобом Долом на президентську номінацію від Республіканської партії.

ІЗ УРЯДОВОГО ЗВІТУ виявляється, що будова житлових будинків впала до найнижчого рівня за осатніх чотири роки. Економісти приписують цей упадок зростові відсотків на гіпотечних позичках, які зростали аж до упадку біржі. Відтоді відсотки знижуються, але й надальше є настільки високі, що відсуває раптовий зріст розбудови аж доперших виесняних місяців наступного року. Будівництво домів і апартаментів у жовтні знизилося на 8.2 відсотка, як це було у вересні, а це найбільш гострий одномісячний спад за останні три роки.

КОНҐРЕСОВИЙ ЗВІТ Ірано-контра афери, що його опубліковано останніми днями, заявляє і твердить, що „заключна відповідальність за всякі зловживання тяжітиме таки на плечах президента Роналда Реґена. Це нове опубліковане звідомлення шкоди Президентові не зподіє, бо все зло було здійснено в перших двох тижнях цієї афери. Тепер громадськість навіть слухати про це не хоче, не то що читати звіт.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Партійний звіт двопартійного Конґресу

Після 10-місячного слідства, що його вела спеціяльна 25-членна Комісія Конґресу, розглядаючи всі подробиці так званого ,,Іранського скандалу'' зі засекреченим продажем зброї Іранові, ця Комісія проголосила в минулому тижні звідомлення на 690 сторінках друку. (До речі, це звідомлення видане окремою книгою, що її можна купити за 29 долярів від примірника). Хоч Конґрес складається з двох головних американських партій і ця Комісія була двопартійна, проте саме звідомлення зредаґували тільки демократичні члени Комісії і воно носить виразну печатку однопартійного документу. Цей документ віддзеркалює характер 10-місячного переслухання десятків свідків, яке насправді було сумним видовищем із вістрям, зверненим проти президента Реґена. Демократичній більшості Комісії і її платним ,,правним дорадникам'' не йшлося про виявлення істоти справи — виявлення подробиць заплутаної афери, — а йшлося про добуття від переслухуваних діячів (між якими були й навище поставлені члени державної верхівки) певного сумнівного й підозрілого матеріялу, щоб скомпромітувати Президента. Справа крутилася головно про передачу отриманих, із засекреченого продажу зброї Іранові, грошей протикомуністичним партизанам в Нікараґуа, так званим ,,контрас''. Конґрес з його демократичною більшістю прийняв був ,,закон Долена'', який забороняв Урядові давати протикомуністичним партизанам в Нікараґуа будь-які державні гроші без окремого дозволу від Конґресу. Колишній дорадник Президента у справах крайової безпеки віце-адмірал Джан Пойндекстер, його заступник підполковник Олівер Норт і емеритований генерал Річард Сіккорд признались, що вони свідомо засекретили продаж одного транспорту зброї Іранові, щоб з отриманих з продажу 16-ти і півмільйона долярів, здепонованих у швайцарському банку, велику суму передати ,,контрас''. Комісія Конґресу в своєму звіті таврує це як зламання закону, хоч і признає, що немає доказів на те, що президент Реґен знав про це потягнення трьох осіб, названих вище. Сам Реґен категорично заявив, що він цього не знав. Проте Комісія закидає Реґенові, що він ,,мусів'' був знати, що чинять підлеглі йому члени Крайової Ради Безпеки.

Цілий цей грубезний звіт виразно звернений проти Реґена. Тому шість республіканських конґресменів і два республіканські сенатори не підписали звіту, а натомість проголосили окрему заяву, в якій закидають демократам односторонність і гістерію.

Це 10-місячне слідство у справі іранського скандалу живо нагадує процес проти Івана Дем'янюка в Єрусалимі. І тут і там слідчі були згори односторонні й ворожі. В Єрусалимі ворожі Іванові Дем'янюкові як українцеві; у Вашінґтоні — ворожі президентові Реґенові як консервативному республіканцеві.

І тут і там на залі зізнань була атмосфера ароґанції. В Єрусалимі проявляв і далі її проявляє прокуратор і члени трибуналу. А на Конґресовій Комісії теж ароґанцію сенатор із Гаваїв Деніель Іноні ні разу не старався приборкати.

Цілий 690-сторінковий документ — це передвиборча кампанія Демократичної партії. Такого звіту напевне не було б, коли б це був час першої каденції Роналда Реґена і коли б за кілька місяців не розпочиналися вже передвибори. А тому, що Демократична партія не має ніодного поважного, відомого і повновартісного президентського кандидата, бо навіть сама американська ,,мідія'' охрестила їх як ,,карликів'', то тим більше треба компромітувати республіканців, які мають таких поважних кандидатів, як віце-президент Джордж Буш, сенатор Роберт Дол і генерал Александер Гейґ.

Негарна ця партійницька тактика, негарна і недоцільна, бо загал громадян давно перестав цікавитися цим ,,Іранським скандалом'' і давно прийшов до переконання, що Конґрес марнує час, гроші й енерґію на партійну боротьбу. Тому правильною є поведінка самого Президента. Тому Реґен слушно злегковажив це грубезне звідомлення і не хоче про нього говорити з журналістами; між іншим, це звідомлення надзвичайно делікатно і наче мимоходом згадує ролю Ізраїля в тій афері, а це якраз Ізраїль був приятелем, союзником і доставцем зброї Іранові, бо Іран є ворогом арабського світу. Проте не всі жиди однозгідні щодо Ірану: Генрі Кіссінджер, наприклад, заявив у телевізійному інтерв'ю, що зроблено помилку і неправильно оцінено ситуацію в іранській справі і не було тут ,,ніякого злочину, ніякого зламання закону''.

Микола Бараболяк

ЗА СПІЛЬНИЙ ПРОТИНАСТУП НА КУЛЬТУРНОМУ ФРОНТІ

Духові оази в XX сторіччі не існують й існувати не можуть. Вплив культурних течій — непереможний. А культурне обличчя має вирішальний вплив на політичну долю народу. Зайняті дрібними справами, ми не придаємо ваги питанню характеру нашої духовости, її напрямним, куди нас ця духовість веде. Чуємо важкий гніт духовости російського Сходу, але ми з тим до деякої міри зжились і не здаємо собі справи з ваги загрози. Російський Схід переїдає душу народу до її найглибших глибин, а ми прикидаємось, що це — несмертальна загроза, мовляв, перетриваємо, як перетривали не раз у історії. Хоч визнаємо концепти Захід — Схід, свідомі, що несе Схід, уже ж, розкладаючи безрадно руки, нишком шепочемо, а ми таки Схід!

Політично на довгі часи — так! Москва віссала Україну надобре! Навіть поляки признають, що політично вони — частина Сходу (Варшавського Пакту) і з нього не скоро їм вирватись. Донедавна поляки вважали себе культурно і духово народом Заходу. Та Захід зрадив їх у Ялті. І нині вони шукають інших ідейних концептів. Зачинають говорити про духову спільноту уярмлених Росією народів Середньої Европи. Про своєрідний оборонний бльок народів, головно тих, які колись були частиною імперії Габсбурґів, які мають отже деяке спільне минуле, спільну ідею самовизначення народів. Відсіль деяка нині близькість між Польщею, Чехо-Словаччиною і Мадярщиною.

Розвиткові ідеї концепту Середньої Европи, як наразі культурного феномену, а у майбутньому може й політичного, патронує польська паризька ,,Культура''. Цю ідею виніс на світло денне минулого року лавреат Нобеля Чеслав Мілош, про що я звітував своєчасно на сторінках ,,Свободи'' (27-го червня 1986 р.), натякаючи на участь України у цій наразі дуо-культурній спільноті народів. У вересневому, 1987, числі ,,Культури'' знову відновлено це питання. Автор Анджей Красіньський, посилаючись на твори двох подвижників ідеї культурної спільноти народів Середньої Европи, чеха Міляна Кундери і мадяра Георгія Конрада, а зокрема на книжку останнього п.н. ,,Antipolitics'', знову підносить вагу співпраці народів Середньої Европи як шлях до визволення. Автор налічив, що сила народів середньої Европи досягає 130 мільйонів осіб, отже їх не менше як росіян у російській імперії. Ядром спільноти народів Середньої Европи Красіньський називає поляків, чехів (словаків) і мадярів, які нині виразно ставлять опір російській культурній супремації, але вважає, що місце в ній теж балтійським народам, народам Юґославії і теж ,,Західній Україні...'' Не включає німців, хоч концепт ,,Міттельевропа'' пішов від них.

Як подає це ж число ,,Культури'', діють вже організації, які видавництвами сприяють ідеї Середньої Европи. Про це мова в цьому ж числі в інтерв'ю з головою Европейського видавничого фонду Ральфом Дарендорфом (який між іншим, сказав, що цей фонд останньо прийняв деякі кошти на українські видання).

Поляки, чехи, мадяри видимо затривожені самим навіть існуванням у сфері культурних впливів Росії у зв'язку з їх участю в політичній і мілітарній системі Варшавського пакту, хоч їхніх дітей не примушують вивчати в школах російську мову, як в Україні, почавши від дитячого садка. Ніхто не сподівається, що СССР в часі до передбачення розлетиться чи зрезиґнує зі статусу світової імперії. Російська колоніяльна система через політичну імпотентність Заходу всадовлена на довгі роки. Так калькулюють мислячі люди сателітських країн, не готуючись до якоїсь збройної розправи зі Совєтським Союзом, хоч мають свої армії, а придумують, як би то протиставитись так грізному для народів Сходу російському культурному імперіялізмові. Намагаються монтувати культурний, духовий бльок народів, підкорених СССР. Автор статті в ,,Культурі'', аналізуючи потенціяльне членство у тому бльоці, — згадує про можливу участь ,,західніх українців''. Ми свідомі того, що ми духово роздерті між Заходом і Сходом на ,,західняків'' і ,,східняків''. Цей поділ — це дійсність. Мало того: побуваючи на відвідинах у Львові, я завважив, що навіть мої свояки і давні приятелі — за не цілих сорок років — стали вже духово ,,східняками''. Така сила цієї осмози духової російщини! Вирішальну ролю на формування нашої ,,східньої'' духовости в Україні мала без сумніву панівна там від трьох сторіч казенна Православна Церква. Зрозуміло: це було єдине духовне джерело для духово несофістикованої селянської маси. Ця Церква має, на жаль, і нині великий вплив на формування духовости нашого народу. Читайте книжечку о. Михайла Гаврилова п.н. ,,Кожна людина — це історія''. Цю книжечку написав безпретенсійний сільський підпільний священик.

(Закінчення на стор. 4)

Володимир Барагура

Вибагливе настінне видання

У ранішому своєму огляді пожвавлення видань із релігійною тематикою (,,Календар Української Дитини на 1988 рік'', ,,Світло Світу й Сіль Землі'', ,,Свобода'' 24.10 ц.р.) я звернув увагу громадянства на такі видання, які безпосередньо не стосуються вікопомної історичної релігійно-церковної й національно-політично-державницької події, якою було Хрищення Руси-України, проте пов'язані з нею, бо надхненні її духом і величчю.

До таких появ треба зарахувати й імпозантно та вибагливо виданий Фундацією Українського Вільного Університету ,,Історичний Календар Тисячоліття Хрищення України'' за використанням великоформатних картин покійного мистця Петра Андрусева. Ця серія вивершена останньою передсмертною багатофіґурною композицією епохальної події української історії — хрищення Киян у дніпрових водах. Ця картина прикрашує блакитну з золотими написами обкладинку ювілейного календаря. У трьохвидному календаріюм — громадського, григоріянського і юліянського стилів — вміщено дванадцять повнокольорових великорозмірних полотен із героїчних періодів нашої історії — Княжої Руси й козацької Держави. Кожний календарний місяць починається картиною.

Ці картини можна укласти в такі групи: фолькльорно-мітологічну (,,Велес — божок тварин'', ,,Фаетон''), баталістичну (,,Бій Ігоря з половцями'', ,,Конотопський бій'', ,,Бій під Корсунем''), внутрішньо-політичну (,,З'їзд князів''), дипломатичну (,,Французькі посли в князя Ярослава Мудрого) політично-мілітарну (,,Зустріч Мазепи з Гордієнком''), історично-родинно-побутову (,,Сватання Анни Ярославни''), яка зазублюється з дипломатичною групою, економічно-торговельну (,,Княжа пристань у Києві'').

На внутрішній сторінці обкладинки вміщено два портрети мистця і короткі життєписні скечі про нього українською й англійською мовами. Мистецьке оформлення календаря — Люба Мазяр. Хоч календар подуманий як ,,шкільний виховний матеріял'', то на ділі він має характер пам'яткового настінного видання, яке можна зберігати як цінну прикрасу кожної української хати, з уваги на ґалерію історичних картин із різних ділянок життя нашої батьківщини, коли вона мала власну державу.

Щоб з'ясувати собі велетенську працю, яку П. Андрусів вклав у виконання цих картин, варто читачеві познайомитися з його статтею ,,Чому в нас нема історичного малярства?'', в якій він обговорює майже непосильні труднощі, які стоять перед українським історичним малярем. Зацікавлених відсилаю до збірки мистецтвознавчих писань П. Андрусева п.н. ,,Мистецтво — найцінніша зброя'', видання НТШ 1987.

Формат календарія 22 x 18, ціна 15.00 дол. плюс 2.00 дол. поштової оплати. Замовляти в книгарні ,,Свободи'', або: Bohdan Kulchyckyj P. O. Box 40, Riverton, N. J. 08077; Natalia Andrusiv 123 Merritts Pond Rd., Riverhead, N.Y. 11901.

ВИЯСНЕННЯ ДО СТАНОВИЩА УАКРАДИ

(Слово голови УАКРади д-ра Івана Флиса на нарадах Президії Секретаріяту СКВУ в Торонто в суботу, 14-го листопада ц.р.)

Наші старання гідно відзначати та вшанувати жертви Великого голоду в Україні і пригадати вільному світові цей жорстокий злочин Москви супроти українського народу започаткували ми далеко перед 50-ою річницею голоду. Український Народний Союз, член УАКРади, видав спеціяльне число ,,Українського тижневика'' із матеріялами виключно про цей злочин Москви і розіслав його сенаторам та конґресменам Америки. 22,000 примірників цього видання ,,Українського Тижневика'' розповсюджено по Америці, Канаді та країнах вільного світу.

Опісля Український Народний Союз видав англомовну брошуру про Великий голод в Україні і знову вислав всім сенаторам і конґресменам Америки з відповідними листами.

Разом з організацією Американці в Обороні Людських Прав в Україні повели ми посилену акцію цими виданнями та листами, що й принесло великий успіх — створення Конґресової комісії для досліду Великого голоду в Україні, на працю якої американський Уряд призначив 400,000 дол. Тоді ми вислали подяки всім законодавцям, які підтримали ці наші старання, а для сенатора Бредлі з Ню Джерзі, який виборов цей закон, і для конґресмена Флоріо, який був промотором у Палаті Репрезентантів у цій же важливій для нас справі, ми влаштували окремі прийняття в приміщеннях Головної Канцелярії УНСоюзу.

Впродовж всіх наших старань ми не мали підтримки для цієї важливої справи від УККА, ані організацій, які є його членами. Навпаки, УККА та ті організації ставились критично до цих наших старань і постійно пропонували свої резолюції Сенатові та Конґресові, які обмежувалися до деклярованих заяв, тобто самих слів, без потрібних діл Конґресу чи Президента Америки.

УККА також не підтримував акцій Крайового Комітету для вшанування жертв голоду в Україні, які закінчилися величавою маніфестацією 22,000 осіб у Вашінгтоні.

Саме після цього успішного завершення наших старань і створення Конґресової комісії для дослідження Великого голоду в Україні, його причин і наслідків, провідники УККА вийшли з пропозицією створення Міжнародного трибуналу для засуду Москви за цей злочин. І ми радо погодилися підтримати цей проєкт, коли він був представлений на форумі СКВУ, сподіючись, що це посилить наші акції, так вдало завершені в американському Конґресі, комісія якого вже почала була свої праці.

Але по деякому часі ми довідалися, що ті міжнародні правники чи судді, пропоновані на членів трибуналу, не бажають собі того, щоб проголосити їхні імена та прізвища. Опісля прийшло друге розчарування, що ті правники і судді вирішили, що їхній трибунал не буде називатися трибуналом, тільки якоюсь Слідчою комісією, звіт якої, мабуть, не дочекається публікації у світовій пресі.

Вкінці прийшло останнє розчарування, що кошти засідань чи переслухань цієї 'комісії' досягнуть 750,000 дол. або більше. Все це привело до переоцінки цілої справи і ствердження, що нам пропонували одне, а тепер дають щось друге, значно менш вартісне. Сподівані успіхи праці такої комісії, рішення чи висновки якої не прийме під розгляд Міжнародний Трибунал в Газі, далеко не співмірні з великими коштами цієї акції.

Це особливо важне для нас тепер, коли ми ведемо значно важливіші акції серед нашої жертвенної громади, а саме: акції відзначення 1000-ліття Християнства в Україні, що його треба обороняти від зазіхань Москви; Гарвардський Проєкт видань нашої тисячолітньої культури; акції в обороні доброго імени українців та ряд інших, які вимагають нашого вкладу праці і гроша. Про всі ці акції та їхню важливість добре знає українська громада, як і знає про те, що УНСоюз видав, на спілку з Гарвардом, великим коштом для УНСоюзу книжку проф. Конквеста про голод в Україні, яка здобула великий розголос в світі про злочин Москви супроти України та принесла користь українській справі.

В додатку до всіх тут вичислених акцій прийшла тепер ще нагла справа збірки додаткових фондів для закінчення праці Конґресової кімісії Великого голоду в Україні, бо призначені для неї фонди 400,000 дол. вичерпуються, а треба конечно видати — опублікувати немалим коштом української громади висліди праці цієї комісії та її ствердження, хто був спричинником голоду та яку ціль мала перед собою Москва, приготовляючи цей злочинний акт — штучний голод в Україні.

Беручи до уваги всі ці акції нашої патріотичної громади та великі потреби не тільки праці, але і гроша для успішного їх закінчення, УАКРада вирішила сказати правду нашій громаді, займаючи таке становище до справи міжнародної Слідчої комісії. Ще раз повторюємо: змінені пляни створення цієї комісії, а не трибуналу, та малі вигляди на успіх цієї акції поруч із збільшеними коштами її, стали причиною того, що УАКРада відкликала свою підтримку цього проєкту й закликає нашу громаду посилити працю і фінансову піддержку вже згаданим вище, раніше започаткованим і значно важливішим проєктам та акціям.

БІЛЯ ПАМ'ЯТНИКА РІВНОАПОСТОЛЬНОЇ

Ще Русь у темряві поганства,
Але у сяйві дивних мрій
Ти бачиш, як з хрестом з'явився
На горах Київських святий Андрій.

І бачиш ще: Твій внук на троні,
— Всміхнись, сувора і ясна, —
З хрестом, з тризубом, у короні,
Він — рівноапостольний Христа.

Твій зір на схід, де на горі Твої палати,
Ще вчора Ти пливла Дніпром, —
Так радісно свій край кохати,
Так радісно зустрінутись з Христом!

Ось промигнуло тисячоліття,
Як помах крил, як поклик рук,
І в раннє це чуже поліття
Тобі, як Київ, — наш Бавнд Брук.

О.І.К.

Володимир Жила

ПРАЦЯ ЦІННА ЗМІСТОМ І ФОРМОЮ ВИКЛАДУ

,,Український Православний Календар на 1987 рік'', річник 38, видання Української Православної Церкви в ЗСА, С. Бавнд Брук, Ню Джерзі, 1987, ст. 206.

Видання, в яких розглядаються важливі питання з релігійної і церковної галузей, з історії, літератури,— дуже потрібна річ. До таких публікацій, без сумніву, належить ,,Український Православний Календар на 1987 рік''. Видавці назвали своє видання календарем-альманахом, бо він ,,належить до серії видань, призначених для відзначення 1000-ліття проголошення Великим князем Київським Св. Володимиром християнства державним віровизнанням Руси-України''.

Книга складається з календарної частини, адресаря Української Православної Церкви, рисунків церков і манастирів ,,Києве мій'', літературної частини та оголошень. Зміст видання викликає приємне враження своєю практичною спрямованістю та актуальністю підібраних тем. В основу календарія покладено праці, що торкаються проблематики Тисячоліття Християнства в Україні.

Календарна частина видання опрацьована ґрунтовно. Вона поєднує в собі такі позитивні якості, як широке знання православних святців і свят цілого року, постійне прагнення стояти на рівні сьогоднішніх здобутків календарної науки та популярність викладу, розрахованого на широкі кола читачів. У цій частині можна також розшукати цікаві довідки, наприклад, ,,Чому нема другої пісні в каноні, тільки після 1-ої одразу 3-тя?'' Митрополита В. Липківського, ,,Особливості в богослуженні Католицької Церкви'' М. Малицького, ,,Про ювілей одного ювілею'' Л. Л., ,,Що таке національне почуття?'' В. Купчинського тощо.

Особливу увагу привертають в книзі рисунки церков і манастирів у розділі ,,Києве мій''. Ці пам'ятки большевики в основному зруйнували, позбавивши український нарід культурної спадщини минулого. Це яскраві приклади руїницької природи й специфіки марксизму-ленінізму. Незрозуміло, чому не подано, хто є автором цих рисунків та де вони досі друкувалися.

Літературна частина починається ,,Архипастирським посланням'' Митрополита Мстислава й єпископату. Послання читається з інтересом, бо в ньому зібрано, вдало систематизовано й викладено в добрій формі українські завдання в обличчі недалекої річниці Тисячоліття Християнства України. Зображено тут і загальні риси історично-релігійної дійсности, яку тут же заперечено категоричною заявою: ,,Ми відкидаємо претенсії Москви та її Церкви до великого Тисячоліття. Ми відкидаємо її претенсії до нашої історії, до наших церковних, релігійних, культурних і наукових надбань. Ми засуджуємо ганебну ролю Російської Православної Церкви в служінні колись царям, а тепер — комуністичним вождям. Ми засуджуємо її довготривале поневолення Української Православної Церкви в усі періоди історії, а особливо наругу над мільйонами православних українців у наші дні'' (стор. 104). Стаття ,,Охрещення Руси при Св. Князі Володимиру Великому і заснування Української Церкви'' Івана Власовського, відомого історика й автора ,,Нарису історії Української Православної Церкви'' (в чотирьох томах), збирає в одно ціле розрізнені відомості про охрещення Руси. Праця такого характеру й такої сумлінности дуже на часі. Вона є серйозним внеском у справу вивчення актуальної проблеми. Наприкінці статті автор подав періодизацію історії Української Церкви, яку він ділить на п'ять діб. Стаття Олександра Воронина ,,Християнство і народ — перші 100 років після хрещення України-Руси'' — цікава своїм задумом. Проте, подаючи дуже загальний нарис подій, поступається своєю значимістю та обсягом.

На трьох різних сторінках у календарі красується пам'ятник Святої і рівноапостольної Княгині Київської Ольги: дві робочі версії проєкту (одна з скульптором П. Капшученком) і сам пам'ятник, що стоїть в осередку Української Православної Церкви в Савт Бавнд Бруку. Його відслонено 16-го серпня ц.р. під час великого започаткування Українською Православною Церквою святкувань Тисячоліття Християнства в Україні. Пам'ятник поставлено з ініціятиви українського православного жіноцтва. Тут є і стаття Галини Лащенко ,,Свята рівноапостольська Княгиня Ольга'', в якій стисло й ясно викладено все відоме й усталене про княгиню Ольгу. За її ,,панування, — пише авторка, — християнство ще не стало офіційною релігією, але християни вже стали силою, яка підготовила ґрунт для прийнятяя християнства'' (стор. 120).

З-поміж статтей рецензованого календаря виділяється цікаве дослідження Аркадія Жуковського ,,Українська Православна Церква і Вселенська Константинопольська патріярхія''. Спираючись на обширний фактичний матеріял, автор робить свіжі й тонкі спостереження над проблемою зв'язків між Константинопольською патріярхією і Українською Православною Церквою. Він уважає, що ,,деякі українські історики і діячі Української Церкви односторонньо насвітлюють справу приналежности Київської митрополії до Константинопольської патріярхії, незгідно з історичною правдою наголошують автокефалію Української Православної Церкви до 1686 року та розписуються про боротьбу проти патріярхії на Україні. В наслідок такого представлення відношень між Київською митрополією і Константинопольською патріярхією витворилося неґативне наставлення до відновлення зв'язків між Церквою України і Вселенською патріярхією в XX столітті'' (стор. 127). Стаття має 38 приміток, що є доказом кропіткого й відповідального підходу до справи. Автор, як видно, пробив велику роботу, щоб забезпечити своїй праці потрібну наукову й методичну направленість.

Успішно виступила на сторінках календарія Наталія Пазуняк з статтею ,,Постать великої ученої''; факти цієї статті розширюють наше уявлення про працю Наталії Полонської-Василенко, визначної ученої історичних і суспільних наук та історії культури взагалі. Тут і цікава стаття Дарії Ребет ,,Симон Петлюра в еволюції і революції''. Цю оригінальну працю авторка закінчує такою цитатою ,,якої б долі не судилося українському народові ще пережити, він все одно своє право на самостійне життя

(Закінчення на стор. 4)

З'їзд колишніх учнів української гімназії в Зальцбурзі

В днях 4-го і 5-го жовтня ц.р. на оселі Українського Народного Союзу Союзівці відбувся 10-ий з черги з'їзд колишніх учнів української гімназії. З'їзд зорганізував комітет колишніх учнів у складі Дарія Княжинська-Семеґен, голова, та члени: Ліда Юрків-Белендюк, Володимир Воловодюк, Ірина Стаховська-Лапичак.

Вже в п'ятницю вечором, 3-го жовтня, почали приїжджати на Союзівку наші подруги і друзі. Субота, 4-го жовтня, була холодна і дощова, але непривітна погода не відстрашувала тих, що приїжджали на з'їзд. З різних закутин ЗСА і Канади а навіть з Австралії прибули усміхнені, хоча вже не такі стрункі і дещо посивілі Влодки, Ірці, Ромки, Лесі і Наталі. При реєстраційному столику завзято записував учасників Михайло Белендюк, хоча не колишній учень Зальцбурґу, але „слухняний" і вірний муж нашої Ліди. У вітальній кімнаті Союзівки повно гамору, розмов і сміху. Багато невимушеної, щирої дружньої радости. О другій годині по полудні у великій залі почалися збори колишніх учнів. Предсідником зборів вибрано Івана Головінського, а секретарем Сергія Сахарука. На почесного предсідника запрошено професора Мирослава Семчишина, одинокого присутнього на з'їзді колишнього професора нашої гімназії. З'їзд вшанував мовчанкою пам'ять колишніх директорів, професорів і наших подруг та друзів, які передчасно відійшли від нас.

У діловій частині заслухано звіт комітету колишніх учнів, який виголосила Дарка Княжинська-Семеґен. Звіт від редакційної колеґії „Незабутніх років" зложила Зеня Кучма-Кулинич, котра була душею цього видання, працюючи над ним днями і вечорами. Вона дбайливо упорядкувала всі матеріяли та була дійсним координатором поміж іншими членами редакційної колеґії і головним редактором. У приязній короткій дискусії з'їзд висловив признання комітетові, головному редакторові професорові М. Семчишинові і редакційній колеґії в складі: Іван Головінський, Зеня Кучма-Кулинич, Володимир Стойко.

Вибрано комітет для скликання наступного з'їзду. В склад комітету увійшли: Оксана Адріянович-Городецька; Володимир Кріль, Анна Головінська-Максимович, Ігор Пак. Після формального закриття з'їзду ми мали можливість оглянути чистини документального фільму про нашу еміграцію і гімназію, котрий виготовляє син нашого колишнього гімназиста Павла Палієнка.

О п'ятій годині вечора парох Союзівки і Керґонксону о. Харина відправив Панахиду за світлої пам'яті померлих наших директорів, професорів і подруг та друзів, котрі скінчили свою життєву мандрівку далеко від подільських ланів і шуму Карпатських борів. О восьмій годині вечора почався бенкет-вечеря. Програмою вміло провадив Володимир Воловодюк, а свої неперевершені гуморески відчитала Ліда Юрків-Белендюк. Почесними гістьми на бенкеті були: дружина св. п. професора Ростковича Марія Ростковнч і професор Мирослав Семчишин.

Дивлячись на залю, можна було радітим який вклад зробила наша гімназія в зорганізоване українське життя діяспори та в професійне життя ЗСА і Канади. Тут ми бачили діячів Пласту, членів НТШ, Союзу Українок Америки, працівників Українського Народного Союзу. На залі були відомі поетеси, письменниці, мисткині, керівники банків, професори, лікарі, дослідники, керманичі відомих установ, високі державні урядовці.

У неділю рано по Службі Божій усі зібралися до спільної знимки. Віяв холодний вітер, а в повітрі політали перші сніжинки і танули на ще зеленому листі дерев, немов наші давно забуті переживання.

Відтворюючи у нашій уяві пройдений шлях від Зальцбурзьких дерев'яних бараків до американських чи канадських метрополій, через побоєвища Кореї і В'єтнаму, ми усі, як гурт, можемо бути горді за своє минуле та з вірою глядіти у майбутнє.

I. Го.

КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ ТИСЯЧОЛІТТЯ ВІДБИВАЄ СОВЄТСЬКУ СПРОБУ ПОШИРИТИ „РОСІЙСЬКЕ ТИСЯЧОЛІТТЯ" В ЗСА

У вересні заходами Крайового Комітету (КК) Тисячоліття Християнства в Україні влаштовано у Скрентоні, Па., „Молитовну стійку" із свічками, протестуючи проти збору представників російсько-американської православної церкви, котра визнає зверхність Московського патріярхату. Цією акцією КК притупив спробу совєтів використати їхній філіял — Російську Православну Церкву в ЗСА — просунути совєтську версію Тисячоліття Християнства Київської Руси (988-1988). Відбулося це у Скрентоні у п'ятницю, 25-го вересня, в останній день того, що було оголошене як П'ятий збір Російської Православної Церкви у ЗСА.

Пікетування у формі молитовної стійки із свічками відбулося біля російської церкви св. Петра і Павла, в якій відбувався збір. Біля сотні українських американців з декількох міст брали участь у цій демонстрації. З Бінґгамптону й Вашінґтону вони прибули автомобілями, а крім того один автобус — з Керґонксону, Н. Й.

У цьому російському зборі брали участь чотири єпископи із Совєтського Союзу і біля сотні делегатів, у більшості російських православних священиків, із парафій північно-східніх стейтів.

„Ми нерадо пікетуємо церкву (місце збору), але ми не мали вибору", — сказав голова КК д-р Юрій Солтис. Він заявив: „Це було ясне, що руками американських росіян совєти бажали зробити велику політичну подію для публічного розголошення. Ми не могли на це дозволити... Потенціял російської пропаґанди був великий; вже 3 липня репрезентант збору невірно поінформував мейора Скрентону і міський часопис, мовляв, князь Володимир імпортував грецьких православних духовників до Росії, для її охрищення, і масового хрищення російського народу".

Мейор міста і журналісти були повідомлені, що збір мав створити плян святкувань „російського тисячоліття". Але, як заявив організатор молитовної стійки д-р Богдан Футей, „замість побачити себе і їхні пляни тисячоліття у центрі громадської думки Скрентону — учасники збору, включаючи чотирьох єпископів із СРСР, слухали й бачили матеріял про українське тисячоліття, і про московське намагання узурпувати його". Він говорив, що молитовна стійка 25-го вересня прийшла у логічному продовженні відсвяткування у неділю, 20-го вересня, ювілею тисячоліття спільно православною і католицькою парафіями Скрентону. Обидві ці імпрези були зразково виконані і широко відображені засобами масової інформації, хоч вони були організовані за короткий час. Вони були викликом російсько-совєтському зборові 22-25-го вересня у Скрентоні. Голова керґонксонського відділу УККА п. Василик сказав, що ми, українці, не дозволимо відштовхнути себе від справи тисячоліття; більше того, ми (і вони) переконалися, що у прямому зударі, якщо ми зорганізовані, можемо успішно виявити політичному світові й масовій інформації аморальність російсько-совєтського становища.

„Як хрищення Руси відбувалося в Києві, то чому Совєтський Союз творить святкування тисячоліття у Москві і по Росії, а не в Києві і на Україні? Чому немає україномовних церков на Україні, незважаючи на те, що 8 із 10-ти чоловік там є українцями? Чому знищено Українські Православну й Католицьку Церкви? Чому їх не відновлять згідно з засадами гласности? Це є декілька питань совєтській делеґації, на які вона не має відповіді. Вона втікає від тих питань, і вона свідома того, сказав Степан Процик, координатор імпрез тисячоліття в жовтні 1988 року в столиці країни Вашінґтоні. Він додав, що фактично совєтська делеґація одержала другий „шок" під час наступної візити у Балтімор, де є також підлегла московському патріярхові церква. Там також зустріли їх демонстранти. Один з них питався делеґатів: „Як там було у Скрентоні?".

У Скрентоні журналісти з'явилися на час, щоб звітувати про українську молитовну стійку біля російської православної церкви. Два щоденники і три телевізійні станції мали своїх репортерів. Одна станція передавала в 6-ій годині вечора репортаж із місця демонстрації. Ведучий щоденник „Скрентон Трібюн" писав наступного дня: „Демонстранти світили свічки і співали гимни, протестуючи проти заходів Російської Православної Церкви відбувати тисячоліття українського християнства в Москві. Вони голосили: Київ був місцем хрищення Київської Руси, а це не Росія, хоч він захоплений експансивним Совєтським Союзом. Д-р Солтис і д-р Футей говорили, що церква є ще одним інструментом репресій в СССР та що Російська Православна Церква не має ні морального ні історичного права святкувати тисячоліття християнства у Москві".

У тижні від 20-го вересня в додатку до передач по радіо і телевізії на тему українського тисячоліття появилося сім газетних статтей. Деякі з них довші. Інформація приходила від окремих, але координованих пресових звідомлень. Павло Івашко звітував про спільну імпрезу 20-го вересня, а Андрій Білик про молитовну стійку 25-го вересня. Вплив українських акцій у Скрентоні був такий, що мейор міста не прибув на церемонію, де він мав урочисто вручити совєтській делеґації ключ до міста. Церемонія відбулась, ключа не було вручено, а відомості про російську імпрезу не було ні по радіо, ані по телевізії. У пресі росіяни одержали по одному-двох параграфах, і то у статтях про українські акції. Там було сказано, що коментарів від росіян немає...

Члени КК заявили, що успіх українських акцій у Скрентоні вартий був того, щоб за нього боротися. Це доказує, як багато можна досягти, коли українські католики і православні працюють об'єднано. Ця одноразова єсність католиків і православних у Скрентоні не може бути недооцінена; вона була підставою для одержання позитивної опінії у масовій інформації. Українці у Скрентоні створили її об'єднаною поставою.

Дійсна єдність католиків і православних була предметом запитань журналістів (мабуть стимульованих совєтами), які твердили, що українські православні і католики майже не говорять один до одного, особливо на тему тисячоліття. На щастя, цю підступну опінію заперечено у Скрентоні організаторами обох імпрез: місцевою 20-го вересня (яку місцева преса затитулувала „Марш єдности"), і молитовної стійки 25-го вересня.

Промовці підкреслювали, що вже сама присутність совєтських єпископів у Скрентоні і аморальність їхнього становища вистарчила на те, щоб об'єднати українців. Представники КК пояснювали, що чим ближче до 1988 року, тим частіше українці в Америці матимуть конфронтацію з росіянами на тему тисячоліття християнства Київської Руси. Результат подій у Скрентоні говорить про себе: рісіяни вдалися до політичних лідерів і чинників масової інформації, щоб спантеличенням заставити їх вірити у „Російське тисячоліття" ". Ми прийняли цей виклик. Ми сконфронтували їх публічно й виграли.

„Маючи Скрентон за нами, КК є готовий так само працювати з іншими місцевими громадами і їхніми комітетами тисячоліття", заявив голова КК д-р Солтис. „Ми є здібні створити позитивну громадську думку, і те, що сталося у Скрентоні, може статися в інших містах, де існує український дух співпраці і єдности. Ми можемо успішно відбивати совєтські і російські спроби фальшувати тисячоліття християнства Київської Руси, коли матимемо співпрацю і єдність між нами. Отже, будуймо її".

Андрій Білик

„Правда"...

(Закінчення зі стор. 1)

ти з Афганістану усі совєтські окупаційні війська в числі біля 120,000 вояків і дати можливість афганцям перевести в країні вільні демократичні вибори під наглядом комісії Організації Об'єднаних Націй, бо говорити про будь-яке замирення в обличчі присутности такої великої військової армади і спомагаючих сил режимних військ і міліції, було б нерозумним кроком. Доки цього не буде повстанський рух буде далі змагатися за права афганського народу на свободу і демократію, „а ми будемо їм в цьому допомагати".

„Як бачимо, — пише в кінці своєї замітки совєтська центральна газета, — гостем Білого Дому може бути і бандит, який нарядився в тоґу політичного діяча. Постає питання: чи така поведінка приносить честь великій державі, яка проголосила себе ворогом міжнародного тероризму".

Політичні спостерігачі і деякі аналітики кажуть, що совєтське писання є в першу чергу вмішуванням СССР у внутрішні справи ЗСА і, подруге, чи не вдаряють цією цитатою совєти самі себе, бо ж ці „пороги Білого Дому" переступали і переступають: Нікіта Хрущов, Леонід Брежнєв, недавній каґебіст і перший секретар Грузинської ССР, а тепер міністер закордонних справ СССР Едуард А. Шеварднадзе, а скоро переступить його їхній послідовник у веденні тоталітарного режиму в комуно-московській імперії Міхаїл Ґорбачов. Товариші з „Правди" повинні були подумати чи не зробили вони кривди своїм власним хлібодавцям. На Заході напевно знайдуться критики, які також їх назвуть „бандитами в тоґах політиків".

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс повідомило, що задовження Совєтського Союзу країнам Заходу постійно зростають. Наприклад, в 1985 році СССР був винен Заходові 28,5 біл. дол. в кінці 1986 року ця цифра піднеслася до 34 більйонів, а в кінці цього року напевно знову зросте на 4-5 більйонів більше. Загальний довг комуністичних країн Заходові зріс з 97,3 біл. дол. до 115,5 більйонів до кінця 1986 року. Ці цифри подала до відома Організація економічного співробітництва і розвидку та Центральна Розвідча Аґенція ЗСА (Сі-Ай-Ей).

Тисячоліття...

(Закінчення зі стор. 1)

Третій панель мав назву „Українська література в двадцятих роках". Ним керував проф. Грабович, а доповідали вчені наймолодшого покоління: О. Ільницький, М. Шкандрій і М. Тарнавський.

Виключно український характер мав четвертий панель п. н. „Українське священство на переломі XX сторіччя: соціяльні перспективи", що його провадив проф. Ф. Сисин. Доповідачами були Б. Кравченко на тему „Соціяльний профіль православного духовенства в підсовєтській Україні", Іван-Павло Гімка на тему „Українське греко-католицьке духівництво в Галичині на грані XX століття" та О. Мартинович — „Духівництво й українська іміґраційна громада в Канаді 1889-1921". Дискутантом був проф. Роман Єренюк з Манітобського університету. П'ятий панель замітний цим, що його підготовляв покійний містоголова НТШ, проф. Степан Горак, основник і довголітний голова асоціяції для студій національностей СССР і Східньої Европи, яка видає англомовний піврічник „Нешенелітіс Проблемс", що його заснував і редаґував 12 років проф. Горак, а згодом проф. Орест Субтельний. Журнал виходить при співпраці й частинно коштами НТШ і є його „вікном" у широкий світ науки. Панель мав назву „Місце України в Східній Европі: минуле-сучасне-майбутнє".

В програмі панелю були намічені доповіді представників польської, чехо-словацької і мадярської науки з перспективи цих народів, а саме проф. Т. Ґромада, Т. Спіри й Й. Калводи. Керували панелем проф. Е. Вайнот з університету Фльориди й проф. Т. Ґунчак із Ратґерського університету. Відносно проф. Вайнота варто зазначити, що він саме закінчив основну студію польсько-українських взаємин в міжвоєнній добі, написану при допомозі стипендії признаної йому НТШ, яке й збирається її незабаром видати друком.

Українські панелі були популярні не лише серед українських учасників, на що вказувала тіснота в кімнаті, в яких вони відбувалися. Також була добра виставка наукових книжок, що їх виставляли й продавали два „столи", один НТШ, а другий спільний УНІГУ й КІЮСА. Столи були в дуже добрім положенні. Були виставлені каталоги книжок виданих згаданими установами і також УВАН. Станок НТШ відвідали між іншими проф. Конквест та голова „Голосу Америки" і керівник його українського відділу Оксана Драган-Кравців.

Члени місцевої громади причинилися до успіху участи українців в конвенції.

Друкується...

(Закінчення зі стор. 1)

ности на період влади Сталіна, разом з регабілітацією тих українців, яких знищено в 1930-их роках; в)поставити пам'ятник шести мільйонам українців, жертвам штучного голоду; г)зорганізувати спілку переслідуваних українських літераторів, журналістів і мистців; г) висвітлити український збройний рух проти совєтської влади в 1940-1950-их роках; д)повернути в Україну тіло Василя Стуса; е)оприлюднити закиди проти інших переслідуваних українців членів руху опору та їх регабілітувати — бо, за Чорноволом настав час признати, що тих талановитих осіб звинуватили безправно й пора усіх їх регабілітувати.

З метою довести до публічного відома свої вимоги та для ширшої реалізації політики „гласности" Чорновіл, як редактор, рішив відновити публікацію самвидавного журналу „Український Вісник". Видавництво „Сучасність" плянує пустити його передрук у світ у грудні цього року.

Сан Дієґо напередодні ювілею

Ювілейне відзначення 1000-ліття хрищення України розпочалося в громаді Сан Дієґо спільними молебнями і святкуваннями храмових днів обох українських парафій.

4-го жовтня в храмовому святі української католицької церкви Матері Божої Неустаючої Помочі взяла участь вся місцева православна громада на чолі зі своїм настоятелем о. Нестором Годованим-Стоном. У спільному молебні вшанування 1000-ліття поруч пароха о. Андрія Микити і колишнього пароха Михайла Курила стали о. Нестор Годований-Стон та парох католиків-карпатоpосів о. Йосиф Рідела.

Молебень супроводився співом спільного хору під керівництвом диригента Сергія Гейзлера. Під час прийняття на заклик О. Ґереґи переведено успішну збірку на проєкт Гарварду.

18-го жовтня ц.р. храмовий день св. Покрови у православній парафії став загальногромадським святом із спільним Молебнем душпастирів і вірних обох парафій. В урочистостях взяв участь також прибулий із Арізони о. Григорій Волковинський. Прикрасою свята були деклямація малолітньої Христинки Кистастої „Ішов Гриць з вечерниць" та гра Христинки і Матвія Кушніра на бандурах разом із своїм вчителем Романом Рітачкою, який окремо проспівав декілька народних пісень під власний акомпаньямент.

Серед привітів особливими оплесками нагороджено о. Михайла Курила, який ще десять років тому закликав до спільних відзначень ювілею хрищення України. Окрему увагу присутніх звернено на важливість проєкту концертів Дмитра Бортнянського, на що було переведено збірку допомоги.

Голова ювілейного комітету в Сан Дієґо Ярослав Сисин поінформував присутніх про пляни наступних святкувань у громаді ювілею 1000-ліття хрищення України, де особливий наголос буде на ефективному ширенні інформацій про українську церковну й культурну спадщину.

Крім спільних багатолюдних виступів та зустрічів плянується у співпраці з Українським Музеєм в Ню Йорку виставку „Загублена архітектура Києва", показ історичної української ноші заходами Ірини Сіяк.

Одночасно підтримуватимуться загальноукраїнські почини й проєкти в столиці Каліфорнії — місті Сакраменто, сусідньому Лос Анджелесі та участь у зустрічі українців у Вашінґтоні.

О. С.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

У ДВАДЦЯТЬ ВОСЬМУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п.
МИКОЛИ ШУСТА
який відійшов у Вічність 25-го листопада 1959 р.
відправиться
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в середу, 25-го листопада 1987 р., о год. 8:30 ранку
в церкві св. Юра в Ню Йорку.
Про молитви просить:
син — ВАСИЛЬ ШУСТ

Не забудьте спом'янути
Не злим тихим словом...
У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ НА ВІЧНУ ВАТРУ
Невіджалуваного
МУЖА, ЗЯТЯ, КУЗЕНА І ВУЙКА
бл. п.
ЯРОСЛАВА ДМИТРА РУБЛЯ
(РУДОГО РОБА)
будуть відправлені
БОГОСЛУЖЕННЯ
в таких церквах:
Непорочного Зачаття — 5-го грудня 1987 р. о год. 9-ій ранку, Фреш Медовс, 48-26 171 вул.
Покрови Пресвятої Богородиці — Озон Парк, 1-го грудня, о год. 9-ій ранку;
Пресвятої Тройці — Стетен Айленд, 5-го грудня, о год. 9-ій ранку;
Катедрі Непорочного Зачаття — Філядельфія, 2-го грудня, о год. 6:15 ранку;
св. Миколая, при 24-ій вул., Філядельфія, 1-го грудня, о год. 7:30 ранку;
Манастирі св. Йосафата — Ґлен Ков, Н. Й., 2-го грудня, о год. 8:30 ранку;
св. Миколая — Торонто, Канада, 1-го грудня, о год. 8:30 ранку.
Рідних, Приятелів та Знайомих просимо лучитися з нами молитвами за спокій душі Покійного.
Дружина — ЯРОСЛАВА ПЕТРОНЕЛЛЯ з Родиною

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що дня 20-го листопада 1987 р. відійшов у Вічність
бл. п.
ВОЛОДИМИР ЦЯПА
нар. в селі Мозолівка пов. Тернопіль, Україна.
ПАНАХИДА відбулася в неділю, 22-го листопада 1987 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Huminston, Kerhonkson, N.Y.
ПОХОРОН в понеділок, 23-го листопада 1987 р. о год. 9:30 ранку з похоронного заведення до церкви св. Трійці, а відтак на цвинтар Paibush, Керґонксон, Н. Й.
Залишив у смутку:
дружину — КАТЕРИНУ
дочки —
ЕЛІЗАБЕТ
КАТЕРИНУ з мужем ЙОСИФОМ
внуків —
РОБЕРТА
СУЗЕН з мужем БРЕДЛІ БЕТНОС
ЛІДІЮ
та ближча і дальша Родина в Україні

Праця...

(Закінчення зі стор. 2)

виборе" (з меморандуму Симона Петлюри до німецького посла, 28-го травня 1918 року).

Заслуговує уваги праця Н. Сеник-Коваль „Микола Руденко — християнин". Це добра спроба показати, що в творчості Миколи Руденка домінує християнський світогляд і глибоке відчуття Бога. У цій статті, на наш погляд, висловлено ряд свіжих міркувань, але не всі вони достатньо обґрунтовані. Тут варто ще згадати такі цінні статті як „Красний Брід" і „Відродження Номиса-Симонова" М. Мушинки, „А все таки: хрест — хрестити — хрещення" В. Завітневича, „Стародавні церковні книжки на Волині" А. Л., „Натільні хрестики" ген. М. Смовського та „На Волині в роках 1921-1939" о. Якова Костецького.

Видавці порадували читачів також добрим вибором поезії, вміщуючи уривок з історичного роману у віршах „Маруся Чурай" Ліни Костенко, поему „Скарга" Яра Славутича, вірші „Рідні села" Дм. Фальківського й „Горять свічки" Богдана Лепкого.

У календарі вміщено фотографію Блаженнішого Митрополита Мстислава й фотографії архиєпископів Константина, Володимира й Анатолія та єпископа Антонія. Маються тут фотографії Блаженнішого Владики Василія, Митрополита Вінніпеґу й всієї Канади та Владики Івана. У календарі вміщено також велику фотографію Святішого Вселенського Патріярха Атенагораса І-го (1886-1972).

Підсумовуючи, хочемо сказати, що календар подасть відчутну допомогу читачам, хто цікавиться Українською Православною Церквою. Водночас спрямує їх на дальші пошуки матеріялу про розвиток українського християнства.

Якщо в нашій рецензії подано окремі критичні зауваження, то з уваги на те, щоб нове видання календаря стало ще кращим. У цілому рецензована книга цікава й про неї можна було б писати багато.

Календар можна замовляти: Ukrainian Orthodox Church of the U.S.A., P.O. Box 459, South Bound Brook, N. J. 08880.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ суд виніс рішення, що учитель з вірусом АІДС мусить бути відновлений на своїй праці, з якої його звільнено. Своє рішення суд виніс на підставі того, що дикримінація якого-небудь роду є заборонена законом громадських свобід, що охороняє калік.

У ПОКЛОНІ ВЕЛИКИМ РОКОВИНАМ

У суботу, 7-го листопада ц.р., українська громада в Нью Гейвені урочисто відзначила 69-ті роковини проголошення незалежности Західньоукраїнської Народної Республіки й 45-ті роковини утворення Української Повстанської Армії. В залі української католицької церкви при 569 Джордж вулиці зібралося понад 125 осіб. Настрій серед присутніх був святковий, вони ділилися враженнями з минулого й очікували з нетерпінням початку святкувань.

О шостій годині вечора о. митрат Микола Чернявський, парох української православної церкви, й о. Роман Ґолемба, парох української католицької церкви в Нью Гейвені стали до Молебня в намірі помолитися за український народ. У залі запанував молитовний настрій, з грудей присутніх неслися слова церковного співу, що проникав у душу й ніс почуття віри в краще завтра.

Згодом почався святковий бенкет. Заля знову загоміла розмовами присутніх, які при смачних стравах продовжували свої розповіді. Бенкет був добре зорганізований завдяки мозольній праці окремого комітету під керуванням Телюк.

Вершком святкувань була академія, що складалася з святкової доповіді, сольоспіву, гри на фортепіяні й двох рецитацій. Доповідач Микола Грецковян, колишній старшина УПА, проаналізував політичне становище, що склалося в світі з вибухом Другої світової війни, а зокрема з вибухом німецько-совєтського конфлікту. Він вказав на причини постання Української Повстанської Армії, розповів про смертельно загрозливі пляни Гітлера й про його наскрізь вороже ставлення до визволення українського народу та до відновлення Української Державности. Доповідь була позитивним вкладом до пізнання минулого, бо в ній вдало відзначено світла й тіні української визвольної боротьби й звернено особливу увагу на проблему об'єднаної потужної народної дії. Рецитації віршів Марка Боєслава „Був наказ" і „Пісня про закордонний рейд" у виконанні Омеляна Маркова й Адріяни Мельник були немов доповненням до святкової доповіді. Вони вказували на окремі фрагменти повстанської боротьби УПА, стверджуючи її рішучість і жертвенність в ім'я великої національної справи.

Тут треба відзначити й виступ Михайла Панкевича, сотника Українських Січових Стрільців і Української Галицької Армії, який відчитав кілька рядків з української стрілецької поезії Романа Купчинського. Присутні привітали його рясними оплесками, бо на сцені стояв найстарший у громаді старшина українських збройних сил, якому незабаром сповниться 90 років. Вдало грала на фортепіяні Стефанія Брочинська. Вона виконала сонату Моцарта й „Ліричну поему" М. Фоменка. Композиція Фоменка це цікава комбінація народної мелодії з імпресіоністичною гармонізацією.

Сольоспів був добре підібраний для відзначення обох видатних роковин. У стрілецьких піснях „Розпрощався стрілець" і „Синя чічка", музика Гайворонського, віддзеркалено ліричні моменти стрілецького життя, змальовано біль душі стрільця з приводу втрати рідних і кохання. Ці пісні не сентиментального характеру, в них відчутна енерґійна ритміка, якою був пройнятий настрій всього вечора. Пісня „Любіть Україну", слова В. Сосюри, музика М. Фоменка — концертова за своїм характером. Вона піднімає настрій, робить його торжественним, збуджуючи любов до України. Своєрідно прозвучала також пісня „Гасне синій вечір", слова Л. Забашти, музика Михайла Лева. Пісня написана в популярному жанрі, звучить ніжно й хвилюючо. Багата на емоції, що тут напрочуд тонко зображені. „Айстри", слова О. Олеся, музика М. Лисенка є тонким відчуттям алегоричного тексту з врахуванням змін у природі й їх віддзеркаленням в людській душі. На окреме відзначення заслуговує пісня-романс „Як давно", слова й музика Г. Китастого. Її емоційні слова знайшли тут глибоке музичне віддзеркалення. Тема близька кожному, що опинився на чужині. Вона глибоко проникає в людську душу й тому під час виконання не одному з слухачів витиснула сльози на очах.

Сольоспів виконала Святослава Качарай, ліричне сопрано. Вона передала усі пісні з глибоким чуттям і одушевленням, відтворивши їх красу й гармонію. Голос солістки звучав легко, інтонація її чиста, а передача текстів бездоганна.

Наприкінці свята привітав присутніх проф. Володимир Жила, керівник Ресорту культури й науки уряду УНР в екзилі. Він передав привітання від президента Миколи Лівицького й голови уряду, проф. Ярослава Рудницького та коротко розповів про працю державного центру на внутрішньому й зовнішньому відтинках, підкресливши зокрема переговори в справах політичної консолідації.

До позитивів цього святкування треба без сумніву, зарахувати присутність сумівської молоді. Молодь брала активну участь у програмі академії, під час бенкету і в зустрічі з гостями. В залі було кілька колишніх вояків УПА й багато гостей з поблизьких міст. На святі була разом з чоловіком дочка полковника Дмитра Вітовського Надія Вітовська-Микитей.

Програмою роковин вміло й енерґійно керував д-р Михайло Снігурович, віце-президент УККА й голова його відділу в Нью Гейвені. Він зорганізував це знамените свято й був його душею від початку до кінця. У своїх коротких виступах д-р Снігурович часто звертався до історії, цитував цікаві уривки з поезії і тим багато причинився до скріплення духа й постави присутніх.

Володимир Ор

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ переважаючою більшістю голосів одобрила закон, що мав би перемінити Адміністрацію Ветеранів у Федеральний Департамент на рівні ради міністрів. Цей проєкт пройшов голосами 399 до 17, а тепер іде до Сенату, де сподіються обопільної піддержки. Цю пропозицію також одобрює і піддержує президент Роналд Реґен.

АҐЕНТСТВО Ассошіейтед Пресс повідомило з Москви, що офіційні совєтські власті „дали роботу" недавно звільненому першому секретареві міського комітету компартії Борисові Єльцину. Вони назначили його заступником голови реорганізованого недавно державного комітету будівництва в Москві. Совєтське пресове агентство ТАСС саркастично заявляє, що „нова робота" Єльцина „пристижева", бо вона дає йому можливість брати участь у засіданнях Ради Міністрів СССР. Західні коментатори кажуть, що Політбюро, як виглядає, вирішило в такий спосіб зневтралізувати різкі критичні виступи проти Політбюра прихильнків Єльцина і спільноти та зменшити незадоволення у міському комітеті компартії.

ПРОПУЩЕНІ ПРІЗВИЩА

У звідомленні про 15-ий Баль української преси („Свобода", ч. 222 з четверга, 19-го листопада ц.р. пропущено прізвища трьох кандидаток: Ярослава Анна Дупляк („Народна Воля", ескорт Богдан Іскало), Рената П'ясецька („Наше Життя", ескорт Тарас Певний) і Андрея Бараноська („Наш Голос", ескорт Христофор Баксер).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 6-го ГРУДНЯ 1987 р.

Дітройт, Миш. Річні загальні збори 183-го Відд. ім. гетьмана Ів. Мазепи, о год. 1:30 по пол. в залі Української Мишиґенської Ліґи при вул. Мишиґен 6690. На порядку нарад: звіти членів Управи, К. Комісії і делеґатів до установ, дискусія над звітами і вибір нової Управи на 1988 р. Якщо на означену годину не явиться відповідна кількість членів, збори відбудуться на годину пізніше без огляду на кількість присутніх. Після зборів буде теплі перекуска. Всіх ВШ. членів запрошуємо до участи в зборах. Управа на 1987 р.: Д. Кошильовський, гол., Іван Чухрак, заст. гол., П. Залуга, фін. секр., Марта Тарнавський, кас., Б. Фльорчук, прот. секр., Григорій Назарк, гол. К. Комісії.

За спільний...

(Закінчення зі стор. 2)

А скільки у ній соціологічної і філософської глибини! Казенна Православна Церква доводить наших людей до цинізму, духового нігілізму. Вона задурманює люд бездушною обрядовщиною, не даючи нічого для духу. Сам о. Гаврилів каже, що став в душі християнином, відвідуючи латинську церкву у Ленінграді. Схід — духова пустеля! А нема нині іншого духового Сходу, як той російський!

Тому, що Церква грає у нашому народі таку вирішальну ролю у формуванні духовости, ми повинні бути дуже осторожними, покликаючись на нашу духову „східність". А ось нещодавно один високий достойник нашої Церкви, обстоюючи партикулярність нашої УКЦ, згадав про наше тяготіння до Сходу, наша духовість, мовляв, „східня". Така настанова дуже небезпечна для нас. Вона затирає різницю між російською півазійською духовістю і нашою. Для нас криється небезпека в таких кличах, як „за єдність Церкви і Народу", бо ця „єдність" вела б у нинішних умовах до „усхіднювання" нашої духовости, а воно для нашого народу загроза смертельна! Ми радше повинні плекати ті вартості, які ми, „західняки", всмоктали через контакти зі Заходом у нашу духовість, готовити шлях для переходу цілого нашого народу у ту несхідню неросійську духову спільноту, що її нині намагаються формулювати народи сателітських держав, які „понюхали" оцієї східньої духовости за останніх сорок років, як, наприклад, такі „східняки", як колись чехи. Вміймо відрізнити обряди-форми від змісту-духовости. Обряди ми одідичили. Духовість визначають геополітичні умови, культурні впливи. Нелегка ця для нас проблема і непроста до розв'язки. Важко жити на роздоріжжі культур. Але коли не хочемо розплистись у російському морі; наше лице мусить бути під кожним оглядом звернене до Заходу; не цього далекого Заходу, який, захоплений величчю „Раша", нас не визнає і зовсім про нас не дбає. А тої на Захід від нас Середньої Европи, яка врешті зачинає второпати, що їй з нами по дорозі, бо ми у аванґарді протимосковського наступу на Захід. Нав'язуються контакти між нами й поляками, литовцями. Наші владики мали нещодавно зустріч з польськими у Римі. Це розумні кроки. Далі, монтуймо з народами Середньої Европи культурну протиатаку на спільного ворога. Коли атака проти мілітарного російського колоніялізму немислима нині, — готуймо усі сили до спільного наступу проти російського, репрезентуючого Схід, культурного імперіялізму. Але беручи участь у цій атаці, мусимо себе виразно визначити як не частину Сходу і не цього далекого Заходу, який нас ігнорує, а того близького Заходу, для якого прийнято назву — Середня Европа.